

'Vaste baan komt niet terug na recessie'

zondag 6 april 2014

Zal de aantrekkende arbeidsmarkt straks weer zorgen voor een herstel van het aantal **vaste banen**? Ton Wilthagen, hoogleraar arbeidsmarkt, gelooft er niet in. In een interview met het FD noemt hij hiervoor twee redenen: ZZP-ers zullen niet massaal kiezen voor een vaste baan en werkgevers kiezen voor hun flexibiliteit. Eind 2013 telde de Nederlandse arbeidsmarkt zo'n 794.000 ZZP-ers, 12% van alle werkenden. Onder hen zijn natuurlijk ook ZZP-ers, die niet uit vrije keus als zelfstandige aan de slag zijn gegaan.

Vrijheid

Maar zal deze groep massaal weer in vaste dienst gaan als de mogelijkheid zich voordoet? Ton Wilthagen heeft daar zijn twijfels bij.

"Ik denk dat mensen hun status als ZZP-er prima vinden onder de voorwaarde dat ze voldoende inkomenszekerheid hebben. Mensen waarderen de vrijheid, werknemers zitten niet meer te wachten op drie lagen management die iedere maandagochtend komen vertellen wat er de komende week te doen staat."

Vaste contract zeldzamer

Het vaste contract zal langzamerhand steeds zeldzamer worden. Het past niet meer. Volgens Wilthagen gaan we terug naar de tijd waar werkenden voor een project of klus wordt betaald. "Het vaste contract voldeed aan de behoefte van de opkomende industrieën. Die hadden veel werknemers in dienst die vergelijkbaar werk verrichtten, waardoor het oude werkcontract, waarin per klus werd geregeld wat iemand voor werk verrichtte, niet meer paste."

Oude werkcontract van vóór 1907

Werkgevers hebben nu behoefte aan grotere flexibiliteit. En werkenden maken ook steeds vaker liever individuele afspraken met de werkgever.

"Het aandeel van de vaste contracten voor onbepaalde tijd slinkt, er komen meer arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd en het ZZP-erschap wint snel aan belang. Met die ZZP-er gaan we dus in feite terug naar het oude werkcontract van vóór 1907, dat eeuwenlang de norm was." In 1907 werd in Nederland de Wet op Arbeidsovereenkomst ingevoerd.

Van functies naar taken

Wilthagen ziet een verschuiving van functies naar taken.

"Arbeid vond altijd plaats in termen van een baan en een functie. Dat verdwijnt geleidelijk aan: het wordt een taak binnen een project. Iedereen doet een stukje van de klus en niet meer alles. De grote vraag is hoe je uit het verrichten van een taak een redelijk stabiel inkomen haalt. Daar hebben we het antwoord nog niet op."

De vaste baan wordt een zeldzaam verschijnsel. Het werk wordt steeds meer flexibel georganiseerd. Maar welke vorm dat zal krijgen? Een verdere groei van het aantal ZZP-ers, tijdelijke contracten of andere flexconstructies?